

противъ православния Царь; но за това пъкъ цѣль италиански народъ, най-сѣчувствено отъ всички въ Европа, пожела да види скорошното освобождение на християнитѣ.

Смая се и падишаховото правителство въ Стамбулъ. То се помъчи дано избѣгне опасността чрѣзъ 8-й членъ на Парижския трактатъ. Съ тѣзи цѣль тогавашний Велики Везиръ Савфетъ-паша испроводи циркуляръ до Великитѣ сили, въ който привождаше 8-й членъ на трактата, споредъ който, «ако между Портата и друга държава се появи разногласие, то прѣди да се прибѣгне къмъ оръжие, трѣбва да се даде възможностъ на договорнитѣ сили да испрѣварѣтъ крайността чрѣзъ своето намѣсване.» За това Савфетъ паша хитро призоваваше намѣсата на Великитѣ държави и слагаше отъ себе отговорността за всички послѣдующи слѣдствия отъ войната.

Но хитростъта и старанията на Савфета отидохъ на вѣтъръ: ни едно правителство не се рѣши да се намѣси. Въ прѣдставителнитѣ народни събрания на Англия и Австро-маджарско, до нѣкъдѣ и въ Германия и Франция, станяхъ демонстративни противъ Русия разисквания, но съ това се свърши и голѣмата буря. Западната коалиция на 1853 г. противъ Русия сега бѣше немислима. Въ това отношение руската дипломация бѣше съумѣла да свърши много голѣмъ прѣвратъ въ главитѣ на европейскитѣ политически и държавни мъже. Цѣль редъ дипломатически документи бѣхъ докарали всички кабинети до заключение, че Турция трѣбва да се насили за да направи дѣйствителни реформи. Русия не бѣше друго прѣдъ очитѣ на мнозина, освѣнъ великия герой, който се рѣшаваше да приложи въ дѣйствие развитието на нотата на Андраши, на Берлинския меморандумъ, рѣшенията на Цариградската конференция и Лондонския протоколъ.